

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-8 ta' Novembru, 2004

Citazzjoni Numru. 2519/1998/1

Kenneth D'Amato

Versus

**Carmelo Galea; Mary Piscopo; Jesmond Galea;
Tereza Galea; u b'dikriet tat-8 ta' Frar 2000 ġie
msejjaħ fil-kawża Joseph Garcia**

Din il-kawża hija dwar inċident tat-triq li seħħ fit-22 ta' Diċembru 1997.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-konvenuti huma lkoll werrieta ta' Joseph Galea, li tilef ħajtu fl-inċident li seħħ dakinhar fi Triq iż-Żejtun, Birżebbuġa. Meta seħħ l-inċident l-attur kien qiegħed isuq il-vettura *Austin Mini*, targata LAD-836, u l-mejjet Joseph Galea kien passiġġier. Il-vettura kellha difett li jagħmilha mhix tajba biex tinstaq, u l-mejjet kien jaf b'dan id-difett iżda xorta ħalla lill-attur isuqha.

Minħabba fid-difett seħħ l-inċident u l-vettura ħabtet ma *truck* tal-marka *Leyland*, targat DBB-447. Fl-inċident l-attur ġarrab danni iżda għalxejn sejjah lill-konvenuti biex

jersqu għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni; għalhekk fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti, wara illi (1) tgħid illi l-incident seħħ bi ħtija tal-mejjet, awtur tal-konvenuti, waħdu, u (2) tillikwida d-danni, (3) tikkundanna lill-konvenuti bħala werrieta ta' Joseph Galea jħallsu d-danni hekk likwidati u l-ispejjeż tal-kawża.

Il-konvenuti ressqo dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-meritu tal-kawża huwa l-istess bħal dak tal-kawża fl-ismijiet **Carmelo Galea et versus Kenneth D'Amato et**, u għalhekk hemm konnessjoni tal-kawżi;
2. l-incident seħħ bi ħtija ta' l-attur u/jew tas-sewwiq tal-vettura l-oħra; u
3. bla ħsara għall-eċċezzjonijiet l-oħra, l-attur għandu jagħmel prova tad-danni li jgħid li ġarrab.

B'dikriet tat-8 ta' Frar 2000¹, issejjaħ fil-kawża Joseph Garcia, is-sewwiq tal-vettura l-oħra, u ressaq dawn l-eċċezzjonijiet²:

1. il-proċeduri waqgħu bi preskrizzjoni għax għaddew aktar minn sentejn minn dakinhar ta' l-incident; u
2. hu ma jaħtix għall-incident għax il-vettura li nbiegħet ma kinitx difettuża b'mod illi titfa' xi ħtija fuq l-eċċipjent.

Din il-kawża nstemgħet u mxiet flimkien mal-kawża fl-ismijiet **Carmelo Galea et versus Kenneth D'Amato et**, citazzjoni numru 923/1998.

L-incident seħħ hekk:

Il-vettura LAD-846 kienet fil-pussess ta' Joseph Galea għalkemm registrata f'isem Joseph Garcia. L-attur saq il-vettura fuq talba ta' Joseph Galea stess, li talbu biex iwasslu għax ma setax isuq hu. Dik kienet l-ewwel darba illi l-attur saq dik il-vettura, iżda qabel l-incident seta' jinnota illi meta jżomm *brake* il-vettura kienet tiġbed xi ffit lejn naħa waħda, iżda ma tax wisq każ.

L-attur, b'Joseph Galea riekeb miegħu bħala passiġġier, kien sejjer minn Bir id-Deheb lejn Birzebbuga, u kien ġej *bowser* mid-direzzjoni opposta. Hekk kif il-vetturi waslu qrib xulxin, f'parti dritta u wiesgħa tat-triq, l-attur ħass l-*steering wheel* iddur; għafas il-*brake* u l-vettura qasmet min-naħa tagħha tat-triq għan-naħa tal-*bowser*, li kien fuq in-naħa tiegħu tat-triq, u l-vetturi ħabtu ġo xulxin: il-ponta tax-xellug ta' quddiem tal-vettura misjuqa mill-attur daħlet

¹ Fol. 26.

² Fol. 45 fl-atti tac-citazzjoni nru 923/1998.

taħt il-parti ta' quddiem tal-*bowser*. Joseph Galea, li kien riekeb quddiem, fin-naħa tal-passiġġier, miet bid-daqqa u l-attur wegġa' wkoll.

L-attur xehed ukoll illi xi ġimagħtejn qabel l-inċident Joseph Galea kien qallu li kienu marrulu l-*brakes* tal-vettura. Din il-vettura Galea kien xtraha *second hand* xi xahrejn qabel l-inċident mingħand Joseph Garcia, imsejjaħ fil-kawża. L-attur xehed ukoll illi jaf illi Galea kien sewwa l-*brakes* iżda ma jafx fejn ħa l-vettura għat-tiswija. Xehed ukoll Joseph Zammit, li kien eżamina l-vettura misjuqa mill-attur, u qal illi dik il-vettura kellha difett fis-sistema tal-*brake* u minħabba f'hekk il-*brake* kien iżomm fuq tliet roti biss, għax ma kinitx dieħla pressjoni tal-*brake fluid* fir-rota ta' quddiem tax-xellug billi l-*flexible pipe* mnejn iġħaddi l-*fluid* kien miżdud b'vit u *jubilee clip*; għalhekk, meta jinżamm *brake* il-vettura kienet tiġbed fuq naħa waħda. Il-*pipe* miżdud jidher fir-ritratti 156-162, fol. 108, u juri illi d-difett ma kienx konsegwenza ta' l-inċident iżda kien minn qabel; ix-xhud qal illi x'aktarx illi l-*vit* u l-*clip* tqiegħdu fil-*pipe* xi jiem jew, l-aktar, xi xhur qabel l-inċident.

Kif fisser ix-xhud Zammit, dan l-intervent fuq il-*flexible pipe* kien sar x'aktarx għax iċ-ċilindru kien iqattar iż-żejt u min għamel ix-xogħol, flok għamel dak li kien meħtieġ biex ma jkomplix jagħmel iż-żejt, qala' l-*pipe* minn maċ-ċilindru u saddu b'vit u bi *clip*.

Fil-fehma tal-qorti kien dan l-intervent fuq is-sistema tal-*brake* li wassal biex sar l-inċident. Ma hemmx għalfejn ngħidu illi l-mod kif sar ix-xogħol huwa xhieda ta' nuqqas kbir ta' ħila. Ma ngiebet ebda xhieda, iżda, dwar min kien li għamel dak l-intervent; jista' jkun xi ħadd imqabbad minn Joseph Garcia qabel ma bigħ il-vettura lil Joseph Galea, u jista' jkun xi ħadd imqabbad minn Galea stess wara li xtara l-vettura.

Garcia ressaq l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ta' sentejn li tolqot l-azzjoni għall-ħlas ta' ħsarat mhux ikkaġunati b'reat, taħt l-art. 2153 tal-Kodiċi Ċivili. Il-qorti iżda hija tal-fehma illi din il-preskrizzjoni ma tolqotx il-każ tallum, għax in-nuqqas ta' ħila ta' min sadd il-*flexible pipe* tal-*brake* huwa reat taħt l-art. 225 tal-Kodiċi Kriminali.

L-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni hija għalhekk miċħuda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Madankollu ma ngibitx prova illi kien Garcia li sadd il-*pipe*, jew li x-xogħol kien sar qabel ma bigħ il-vettura, jew, ukoll jekk ix-xogħol sar qabel minn xi ħadd imqabbad minnu, li kien jaf x'xogħol sar. Għalhekk, fin-nuqqas ta' prova tal-*ħtija* ta' Garcia, it-talbiet ta' l-attur, safejn magħmula kontra tiegħu, ma jistgħux jintlaqqgħu.

L-istess għandu jingħad għal Joseph Galea. Tassew illi l-attur xehed illi Galea kien qallu, xi ħmistax qabel, illi kellu l-*ħsara* fil-*brakes*, iżda xehed ukoll illi kienu saru t-tiswijiet. Ma ngibitx prova illi t-tiswijiet għamilhom Galea, jew li ħa l-vettura għand xi ħadd li jaf li ma kienx ta' ħila, jew li kien jaf illi t-tiswijiet saru billi nstadd il-*pipe*. Għalhekk lanqas kontra l-werrieta ta' Galea ma jistgħu jintlaqqgħu t-talbiet ta' l-attur, ladarba ma ngiebet ebda prova tal-*ħtija* ta' Galea. Il-qorti għalhekk taqta' l-kawża billi tiċħad it-talbiet ta' l-attur u tikkundannah iħallas l-ispejjeż ġudizzjarji.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----